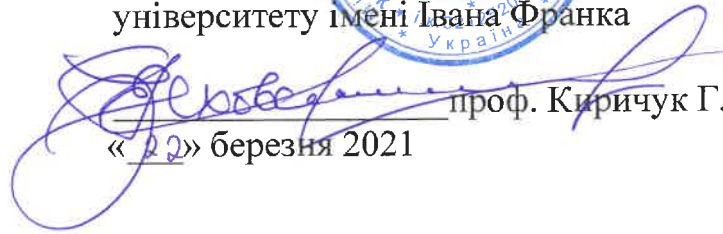

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

 проф. Киричук Г.Є.
« 22 » березня 2021

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(зарубіжна література)**

**ДЛЯ ВСТУПУ НА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
014.028 Середня освіта (Польська мова і література)**

СКОРОЧЕНИЙ ТЕРМІН НАВЧАННЯ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування із зарубіжної літератури розроблено з урахуванням чинних програм із зарубіжної літератури для 5-9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з української мовою навчання (наказ Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010 р. зі змінами 2015-2017 рр.) та програм для профільного навчання учнів 10-11 класів (зі змінами, затвердженими наказом МОН від 14.07.2016 № 826)

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Художня література як мистецтво слова. Літературний процес», «Античність», «Середньовіччя», «Відродження», «Бароко і класицизм», «Просвітництво», «XIX століття», «XX – початок XXI століття».

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (літературні явища, письменники, твори, поняття)	Предметні вміння та навички
1. Художня література як мистецтво слова. Літературний процес.	<p>Специфіка художньої літератури. Її місце в системі видів мистецтва.</p> <p>Етапи літературного процесу, напрями, течії, роди, жанри літератури.</p> <p>Основні літературознавчі поняття (за чинними програмами зі світової літератури)*.</p>	<p>Абітурієнт повинен: <i>виявляти</i> специфіку художньої літератури як мистецтва слова, її схожість і відмінність від інших видів мистецтва;</p> <p><i>визначати</i> основні етапи світового літературного процесу, їх особливості, зв'язок із розвитком культури і мистецтва;</p> <p><i>розрізняти</i> літературні напрями, течії, роди, жанри;</p> <p><i>встановлювати</i> жанрово-родову приналежність творів, їх жанрову і стильову своєрідність;</p> <p><i>називати</i> представників літературних епох, напрямів, течій, мистецьких шкіл, угрупованя</p>
2. Античність	<p>Міф і література.</p> <p>Поняття про античність, її складники.</p> <p>Гомер. «Іліада», «Одіссея».</p> <p>Есхіл. «Прометей закутий».</p> <p>Публій Вергілій Марон. «Енеїда».</p>	<p><i>Розуміти</i> специфіку міфу й міфологічного світосприйняття, роль міфології в розвитку літератури й мистецтва;</p> <p><i>знати</i> особливості розвитку античної літератури, її провідні теми, ідеї, роди, жанри, значення для літературного процесу наступних епох;</p> <p><i>розкрити</i> вплив Гомера на розвиток світового літературного процесу (Вергілій, Котляревський);</p> <p><i>визначати</i> міфологічну основу і зв'язок із життям давніх греків поем Гомера «Іліада» і «Одіссея»;</p> <p><i>характеризувати</i> образи творів Гомера (Ахілла, Гектора, Одиссея та ін.), Есхіла (Прометей), Вергілія (Еней, Рим).</p>
3. . Середньовіччя	<p>Середньовіччя як історична і культурна доба.</p> <p>Омар Хайям. Рубаї .</p> <p>«Пісня про Роланда».</p> <p>Аліґ'єрі Данте. «Божественна комедія» («Пекло»; «Рай» – пісня XXXIII, вірші 115-145).</p>	<p><i>Визначати і пояснювати</i> хронологічні межі доби Середньовіччя;</p> <p><i>визначати</i> провідні риси середньовічного героїчного епосу в «Пісні про Роланда» (теми, ідеї та ін.);</p> <p><i>характеризувати</i> персонажів «Пісні про Роланда» (Роланд, Карл, Ганелон), <i>визначати</i> засоби їх художнього зображення;</p> <p><i>виявляти</i> характерні риси середньовічної культури і прояви ренесансного світосприйняття в «Божественній комедії» Данте.</p>

<p>4. Відродження</p>	<p>Відродження (Ренесанс) як доба в європейській літературі. Гуманізм. Роль античності. Франческо Петрарка. Сонети № 61, 132. Мігель де Сервантес Сааведра. “Дон Кіхот” (I частина). Вільям Шекспір. Сонети № 66, 116, 130; “Гамлет”.</p>	<p><i>Знати</i> хронологічні межі Відродження, історичний і культурний контекст, роль античності в розвитку літератури; <i>визначати</i> риси гуманізму в літературних творах епохи Відродження; <i>характеризувати</i> художні образи доби Відродження, їх неоднозначність, засоби створення в тексті; <i>виявляти</i> жанрові особливості творів: «Дон Кіхот» Сервантеса (як пародії на лицарські романи, трагікомічний епос, роман), «Гамлет» В. Шекспіра (як трагедії), поезій Ф. Петрарки і В. Шекспіра (як сонетів).</p>
<p>5. Бароко і класицизм</p>	<p>Бароко як перший загальноєвропейський художній напрям. Класицизм як художній напрям у літературі XVII ст. Філософська основа класицизму. Естетичне підґрунтя класицизму. Роль античності. Основні правила класицизму. Мольєр. “Міщанин-шляхтич”.</p>	<p><i>Знати</i> характерні ознаки бароко як художнього напрямку; <i>Знати</i> історичні умови розвитку класицизму в Європі, вплив монархії на формування художнього напрямку; <i>знати</i> естетичне підґрунтя класицизму (антична теорія поетики); <i>пояснювати</i> роль античності в добу класицизму (звернення митців до міфологічних образів, сюжетів, античних ідеалів, жанрів та ін.); <i>визначати</i> основні принципи класицизму як художнього напрямку: поділ жанрів на високі, середні, низькі (відповідність їм певних тем, образів, мовних особливостей); схематизм образів (домінування в них однієї риси); правило трьох єдностей (місця, часу, дії); струнка композиція творів; універсалізм характерів; виховне значення творів тощо; <i>виявляти</i> риси класицизму в комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»; <i>характеризувати</i> персонажів комедії Мольєра (пан Журден, пані Журден, граф Дорант, графиня Дорімена, слуги).</p>
<p>6. Просвітництво</p>	<p>Просвітництво як літературна доба. Художні напрями: просвітницький класицизм, просвітницький реалізм, сентименталізм. Жанри епохи Просвітництва (трагедія, філософська повість, народна драма та ін.). Джонатан Свіфт (1667–1745). «Мандри Лемюеля Гуллівера» (I частина). Йоганн Вольфганг Гете. Поезії «Вільшаний король», «Травнева пісня», «Прометей». «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина).</p>	<p><i>Розкрити</i> провідні ідеї доби Просвітництва (віра в перетворювальну силу розуму, освіти; ідея «природи» і «природної людини»; просвітницьке призначення літератури; цінність особистості незалежно від її соціального і майнового стану; свобода і справедливість та ін.); <i>знати</i> видатних представників епохи Просвітництва, їхній внесок у розвиток світової літератури; <i>розрізняти</i> риси літературних напрямів епохи (просвітницького класицизму, просвітницького реалізму, сентименталізму), називати їх представників; <i>знати</i> історію створення, сюжетну основу, провідні проблеми, теми твору «Фауста» Й.В. Гете; <i>аналізувати</i> художні образи, засоби їх створення (Фауст, Мефістофель, Маргарита та ін.).</p>

<p>7. XIX століття</p>	<p>Специфіка розвитку літератури XIX століття.</p> <p>Романтизм і реалізм як художні напрями, їх основні ознаки.</p> <p>Натуралізм і його провідні принципи.</p> <p>Ранній модернізм у літературі XIX століття (символізм, імпресіонізм, неоромантизм).</p> <p>Взаємодія різних художніх напрямів, течій, тенденцій наприкінці XIX – на початку XX століть.</p> <p>Розвиток жанрів у XIX столітті (роман, повість, поема, ліричні жанри, драма та ін.).</p> <p>«Нова драма» на межі XIX-XX століть, її засадничі принципи.</p> <p>Генріх Гейне. “Книга пісень” («На півночі кедр одинокий...», «Не знаю, що стало зо мною...», «Коли розлучаються двоє...»).</p> <p>Джордж Ноел Гордон Байрон. “Мій дух як ніч...”, “Мазепа”.</p> <p>Олександр Пушкін. “Євгеній Онегін”, “Я вас кохав...”, “Я пам’ятник собі поставив незотлінний...”.</p> <p>Михайло Лермонтов. “І нудно і сумно...”, «На дорогу йду я в самотині...»; “Герой нашого часу”.</p> <p>Микола Гоголь. “Шинель”.</p> <p>Стендаль. «Червоне і чорне».</p> <p>Оноре де Бальзак. «Гобсек».</p> <p>Волт Вітмен. Збірка «Листя трави» («Пісня про себе»).</p> <p>Шарль Бодлер. «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»).</p> <p>Поль Верлен. «Осіньна пісня», «Поетичне мистецтво».</p> <p>Оскар Уайльд. «Портрет Доріана Грея».</p> <p>Генрік Ібсен. «Ляльковий дім».</p>	<p><i>Знати визначення</i> понять «романтизм», «реалізм», «натуралізм», «модернізм», «символізм», «імпресіонізм», «неоромантизм», «нова драма»;</p> <p><i>виявляти</i> характерні ознаки цих явищ у літературних творах;</p> <p><i>називати</i> основні риси та етапи літературного процесу XIX століття;</p> <p><i>характеризувати</i> особливості світогляду, естетичні позиції письменників, утілені у їхніх творах;</p> <p><i>аналізувати</i> літературні твори у єдності змісту і форми;</p> <p><i>встановлювати</i> національний і загальнолюдський зміст творів;</p> <p><i>розуміти</i> специфіку розвитку національних літератур, внесок письменників у скарбницю національних літератур і світової культури.</p>
-------------------------------	--	---

<p>8. XX – початок XXI століть</p>	<p>Розвиток модернізму в літературі XX століття. Модернізм і авангардизм. Шляхи реалізму. Постмодернізм. Взаємодія різних художніх напрямів, течій, родів, жанрів, тенденцій, стилів у літературі XX століття. Франц Кафка. «Перевтілення». Михайло Булгаков. «Майстер і Маргарита». Райнер Марія Рільке. «Орфей, Еврідіка, Гермес». Федеріко Гарсія Лорка. «Гітара», «Про царівну Місяцівну». Олександр Блок. «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...», «Скіфи». Анна Ахматова. «Довкола жовтий вечір ліг», «Дав мені юнь ти сутужную», «Реквієм». Борис Пастернак. «Гамлет», «У всьому хочу я дійти...», «Зимова ніч». Бертольт Брехт. «Матінка Кураж та її діти». Ернст Міллер Хемінгуей. «Старий і море».</p>	<p><i>Розкрити зміну світоглядних і естетичних засад модернізму в XX столітті; знати ознаки модерністських течій і явищ, виявляти їх у художніх творах; знати визначення поняття «постмодернізм», його ознаки, ілюструвати їх текстовими прикладами; виявляти в літературних творах ознаки і взаємодію різних художніх напрямів, течій, родів, жанрів, тенденцій, стилів; визначати риси індивідуального стилю письменників, ілюструвати їх текстовими прикладами; виявляти у творах митців провідні проблема, теми, мотиви, а також особливості розвитку сюжету, композиції, художнього простору і часу; характеризувати художні образи, засоби їх створення; встановлювати роль фольклору і міфології у творах письменників XX- XXI століть; знати факти життя і творчості митців, пов'язані з Україною.</i></p>
---	---	---

*** Основні літературознавчі поняття (за чинними програмами із зарубіжної літератури):**

Тема, ідея, фабула, композиція, художній образ, ліричний герой, мотив, символ, портрет, художня деталь, інтер'єр, пейзаж, комічне (в літературі), гумор, іронія, сарказм, сатира, алегорія, контраст, міф, міфологія, міфотворчість, фольклор, роди літератури (епос, лірика, драма), літературний процес, літературний напрям, літературна течія, прислів'я, приказка, байка, билина, езопова мова, казка (фольклорна і літературна), балада (фольклорна і літературна), хоку, оповідання, новела, повість, детектив, героїчний епос, епічна поема, ода, газела, рубаї, бейт, притча, роман (у тому числі історичний, роман у віршах, психологічний, соціально-психологічний, філософський, інтелектуальний, роман-міф, роман-парабола, роман-щоденник та ін.), поема, трагедія, комедія, драма (як жанр, у тому числі народна драма), антиутопія, антитеза, епітет (у тому числі постійний епітет), метафора, анафора, епіфора, гекзаметр, терцина, сонет, онегінська строфа, верлібр, бароко (як літературний напрям), класицизм (як літературний напрям, у тому числі просвітницький класицизм), сентименталізм (як літературний напрям), романтизм (як літературний напрям), реалізм (як літературний напрям, у тому числі просвітницький реалізм, класичний реалізм), натуралізм (як літературний напрям), байронічний герой, психологізм, декаданс, модернізм, імпресіонізм, символізм, неоромантизм, експресіонізм, акмеїзм, футуризм, кубізм, сюрреалізм, екзистенціалізм, сугестія, натуралізм, естетизм, соціально-психологічна проза, інтелектуальна проза, парадокс, авангардизм, «нова драма», епічна драма, зовнішня і внутрішня дія, магічний реалізм, постмодернізм, гротеск, алюзія, ремінісценція, потік свідомості, інтертекстуальність, оригінал, переклад, національний колорит, індивідуальний стиль письменника.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Абрамович С. Д. Священні книги людства. Веди, Авеста, Біблія, Коран / С.Д. Абрамович. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 192 с. (Серія «Бібліотека вчителя зарубіжної літератури»).
2. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. [за ред. М. Зубрицької]. – Львів, 2001.
3. Бандура О. Теорія літератури в тезах, дефініціях, таблицях: Навчальний довідник / О. Бандура, Г. Бандура. – К., 2008.
4. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Г. Блум; [пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа]. – К., 2007.
5. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навчальний посібник / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гринчак. – К., 2011.
6. Волошук Є. Зарубіжна література: підручник / Волошук Є., Слободянюк О. – К.: Генеза, 2016. – 288 с.
7. Зарубіжна література ХІХ століття: посібник [за ред. О. М. Ніколенко, В. І. Мацапури]. – К., 1999.
8. Ісаєва О. Зарубіжна література: підручник для 10 класу / О. Ісаєва, Ж. Клименко, А. Мельник. – К.: УОВІЦ «Оріон», 2018. – 240 с.
9. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навчальний посібник / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. – К., 2010.
10. Ковбасенко Ю. І. Література постмодернізму: штрихи до портрета / Ю. І. Ковбасенко // Acta Neophilologica. – 2009. – XI. – Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.
11. Літературознавча енциклопедія: у 2-х томах [автор-укладач Ю. І. Ковалів]. – К., 2007.
12. Мілянська Н. Р. Зарубіжна література: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Тернопіль: астон, 2017. – 304 с.
13. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ ст. Зарубіжна література / М. Моклиця. – Луцьк, 1999.
14. Ніколенко О. Зарубіжна література (рівень стандарту): підруч. для 11 класу / О. Ніколенко, Л. Ковальова, Л. Юлдашева та ін. – К. Грамота, 2019. – 192 с.
15. Оліфіренко С. М. Мандрівка Інтернет-сторінками зарубіжної літератури: Посібник для вчителів і учнів 8–11 класів / С. М. Оліфіренко. – К., 2007.
16. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя: Історико-естетичний нарис / Б. Б. Шалагінов. – К., 1994.

ІНТЕРНЕТНІ ДЖЕРЕЛА (електронні бібліотеки)

1. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади): <http://ae-lib.narod.ru>
2. Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
3. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
4. Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Зміст тесту складено на основі даної Програми.

Загальна кількість запитань тесту – 45.

На виконання тесту відведено 75 хвилин.

Тест складається із завдань трьох форм:

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (30 завдань). До кожного завдання подано варіанти відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт обрав і позначив правильну відповідь у відповідному тестовому полі.

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (10 завдань). До кожного

завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і літерами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та літерам (утворити логічні пари). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно визначив логічні пари і позначив їх у відповідних тестових полях.

Завдання на встановлення правильної послідовності (5 завдань). До кожного завдання подано перелік дій (понять, формул, характеристик тощо), позначених літерами, які потрібно розташувати у правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно визначив та позначив послідовність всіх запропонованих подій у відповідному тестовому полі.

Схема оцінювання тесту:

Завдання з вибором правильної відповіді оцінюється в 0 або 1 тестовий бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не вказано.

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) оцінюється в 0, 1, 2, 3, 4, 5 тестових бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність (логічну пару); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення правильної послідовності оцінюється в 0, 1, 2, 3, 4 тестових бали: 4 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 3 бали, якщо правильно вказано першу та останню події; 2 бали, якщо правильно вказано другу та третю події; 1 бал, якщо правильно вказано або першу або останню подію; 0 балів, якщо неправильна жодна із вказаних подій, або відповідь не надано.

Кількість завдань фахового вступного випробування

Рівень	Кількість завдань	Максимальна кількість балів за одне завдання	Загальна кількість тестових балів
1	30	1	30
2	10	5	50
3	5	4	20
Разом	45	-	100

Абітурієнт отримує 100 балів під час початку виконання вступного випробування
Максимальна оцінка за вступне випробування 200 балів.

Голова комісії